

PERSMAP

Escorial

© Domingo Leiva

Josse De Pauw | George Alexander van Dam

Collegium Vocale Gent

Een productie van Muziektheater Transparant in coproductie met deSingel, Collegium Vocale Gent, KlaraFestival, Zeeland Nazomerfestival en Opéra de Lille.

Synopsis

De dood waart rond in het paleis van de Spaanse koningen. De koning heeft zijn koningin vergiftigd, zijn nar, die haar minnaar was, gaat kapot van verdriet. De honden blaffen en janken, de klokken luiden de stervende uit. De koning met de vingers in de oren op zijn troon. En dan stelt de nar een rolwisseling voor om de tijd te doden. Koning nar, nar koning, voor even. De koning stemt toe. Intussen sluipt de Koninklijke beul door de gangen en bidt een monnik voor de zielenrust van de koningin. Met vier acteurs en twaalf zangers van Collegium Vocale Gent, die nieuwe composities en zestiende-eeuwse gezangen zingen, vertelt Josse De Pauw een 'tragische farce' over macht en verveling, geweld en onverschilligheid. En over de liefde van de nar.

Achtergrond

Michel de Ghelderode (Elsene, 3 april 1898 - Schaarbeek, 1 april 1962) werd in het Frans opgevoed en schreef in het Frans, net als zijn tijdgenoten Crommelynck, Maeterlinck en Verhaeren. Michel de Ghelderode is een pseudoniem van Adémar Adolphe Louis Martens.

Escorial werd eerst opgevoerd in het Nederlands door de KVS en pas later in het Frans. In zijn stukken zijn talrijke verwijzingen terug te vinden naar het groteske en het sarcastische van het leven en de dood, het absurde en de zinloosheid van het leven. Hij wordt ook genoemd als volgeling én voorloper van Artaud. *La Balade du Grand Macabre* is een belangrijk werk dat hij in de jaren 1930 schreef. In 1939 besliste hij om te stoppen met toneelstukken te schrijven wegens gezondheidsproblemen en omdat hij zich onbegrepen voelde. Een twintigtal jaren later werden zijn stukken een hype in Parijs. Michel de Ghelderode bleef zelf bitter om het eerdere onbegrip. Nadien werd hij van de troon gestoten door Ionesco en Beckett. Hij stierf redelijk eenzaam in 1962, niet wetende dat hij voorgedragen was voor de Nobelprijs Literatuur. Hij wordt als een voorloper van de absurdisten beschouwd.

Credits

concept | regie: Josse De Pauw

tekst: Michel de Ghelderode

muziek: Orlando di Lasso

nieuwe compositie: George Alexander van Dam

bewerking | vertaling: Josse De Pauw

decor | licht: Herman Sorgeloos

kostuums: Greta Goiris

spel: Josse De Pauw (de koning), Dirk Roofthoof (de nar), Louis van der Waal (de monnik) en Nordine Benchorf (de beul)

zang: Collgium Vocale Gent

sopraan: Griet De Geyter, Aleksandra Lewandowska en Louise Wayman

alt: Jonathan De Ceuster, Alexander Schneider en Bart Uvyn

tenor: Vincent Lesage, Stephan Gähler en Yves Van Handenhove

bas: Stefan Drexelmeier, Joachim Höchbauer, Matthias Lutze

muzikale voorbereiding: Marnix de Cat

muziekkeuze: Jens Van Durme

vertaling teksten Job uit het Latijn: Paul Claes

Vertaling teksten naar het Latijn: Annemie Smekens

technische leiding: Pat Caers

geluid: Diederik De Cock

realisatie decor: Kopspeel vzw

uitvoering kostuums: Eugénie Poste, Claudine Grinwis, Judith Stokart en Viviane Coubergs

kleedster: Viviane Coubergs

productieleiding: Annik Laruelle

Biografieën

Josse De Pauw (°1952) leeft en werkt in Brussel en Antwerpen.

Acteur, auteur en regisseur Josse De Pauw begon zijn loopbaan in 1976 met *Radeis International*, een succesvolle theatergroep die tot 1984 voorstellingen speelde in heel Europa en overzee, van Vancouver tot Los Angeles, van Caracas tot Hong Kong.

Vanaf 1985 werkt hij als onafhankelijke theatermaker en gaat hij samenwerkingen aan met acteurs, regisseurs, muzikanten, componisten, schrijvers en kunstenaars als

Tom Jansen, Dirk Roofthoof, Luc Perceval, Guy Cassiers, Jan Decorte, Jürgen Gosh, Jan Ritsema, Jan Lauwers, Peter Vermeersch en FES, Claire Chevallier, George Van Dam, Jan Kuijken, Eric Thielemans, Rudy Trouvé, Roland Van Campenhout, Collegium Vocale, I Solisti del Vento, Corrie Van Binsbergen, Kris Defoort Trio, David Van Reybrouck, Mark Schaevers, Jeroen Brouwers, Koenraad Tinel, Gorik Lindemans, Benoît Van Innis, David Claerbout, Michaël Borremans en anderen.

In 1989 speelt hij zijn eerste grote filmrol, sindsdien speelde hij in meer dan vijftig Belgische en buitenlandse films. Zelf regisseerde hij er twee: *Vinaya* en *Ubung*. Hij werkte met filmmakers als *Dominique Deruddere, Marc Didden, Guido Hendrickx, Eric Pauwels, Jos Stelling, Franz Weisz, Orlow Seunke, Marc-Henri Wajnberg* en anderen.

Naast teksten voor het theater, schrijft hij ook verhalen, observaties, notities, en reisverslagen. De teksten zijn verzameld in twee boeken: *Werk* en *Nog* (Uitgeverij Houtekiet).

Maar hij is vooral de schrijver, speler en maker van succesvolle theaterstukken als: *Weg, Larf, Ubung, die Siel van die Mier, Ruhe, Strange News, Liefde/zijn handen, Een Nieuw Requiem, De Versie Claus, Over de bergen, De Gehangenen, An Old Monk...*

De huizen waar hij heden ten dage zijn theaterwerk maakt en onderbrengt zijn: *Muziektheater Transparant* (Antwerpen), *LOD* (Gent), *KVS* (Brussel), *Théâtre National* (Brussel) en *Toneelhuis* (Antwerpen).

Violist **George Alexander van Dam** (°1964), van oorsprong Namibisch, is sinds het begin van zijn loopbaan een bevlogen uitvoerder van hedendaagse muziek. Hij werkte reeds met de meest vooraanstaande componisten van onze tijd – waaronder Adès, Aperghis, Benjamin, Chin, Eötvös, Francesconi, Goeyvaerts, Harvey, Hosokawa, Kagel, Kurtàg, Ligeti, Mamiya, Reich, Saariaho, Stockhausen, Joji Yuasa - als solist en in de context van ensembles voor hedendaagse muziek zoals Ensemble Modern Frankfurt, MusikFabrik, en Ictus, waarvan hij mede-oprichter is.

Dankzij een nauwe samenwerking met een nieuwere generatie componisten – o.a. Cassol, De Mey, Harada, Hus, Vermeersch – werden verschillende nieuwe werken speciaal voor hem geschreven, bijv. *Homeobox* van Mochizuki, in wereldcreatie met de Junge Deutsche Philharmonie. Hij nam master classes bij Dorothy DeLay, Z. Gilels, A. Markov, A. Rosand, en Rainer Kussmaul, en studeerde aan het Conservatorium van Brussel bij Georges Octors en Arie van Lysebeth.

In 2012 nam hij bij Robert Kohnen de studie van klavecimbel terug op, een fascinatie uit zijn kindertijd voor Oude klaviermuziek heraanwakkerend.

Zijn eigen werk als componist omvat kamermuziek, the Liedcycli *Engel-Lieder* voor James Bowman, *Lorca Songs*, *Melanchotopia Songs* (geschreven in samenwerking met Claron McFadden) voor Witte de With, Rotterdam 2011; een concerto voor viool en timbila orkest voor Drumming Grupo Percussão Porto; muziek voor (stomme) film, theater en dans - Ballet de Marseille, Needcompany, Ultima Vez i.a. – en werken met beeldende kunstenaars zoals Manon de Boer, Angela Bulloch, Trudo Engels, en Jorge Léon.

Recent schreef hij muziek voor Collegium Vocale Gent in het kader van *Escorial* door Michel de Ghelderode/Josse De Pauw (productie Transparant, mei 2013).

Herman Sorgeloos (°1952) studeerde film en fotografie aan het Sint-Lukas Instituut in Brussel. Hij debuteerde als theaterfotograaf op het Kaaitheaterfestival in 1981. Zijn ontmoeting met Jan Decorte in 1983 was cruciaal. Hij ontwierp datzelfde jaar het decor voor Decortes spraakmakende productie 'Maria Magdalena'. Zijn samenwerking met Anne Teresa De Keersmaeker en Rosas begon in 1984. Hij verzorgde de decors voor 'Verkommenes Ufer/Medeamaterial/Landschaft mit Argonauten' (1987), 'Mikrokosmos' (1987), 'Ottone, Ottone' (1988), 'Stella' (1989), 'Achterland' (1990), 'ERTS' (1992), 'Mozart/Concert Arias, un moto di gioia' (1992), 'Toccata' (1993), 'Kinok' (1994), 'Three solos for Vincent Dunoyer' (1997) en 'For' (1999). Daarnaast werkte hij samen met Jan Ritsema ('Wittgenstein Incorporated' in 2003, 'Philoktetes Variaties', 'Hamlet', 'Titus Andonderonikustmijnklote', een opera van Walter Hus op een tekst van Jan Decorte, en 'Pipelines'). Voor 'Morgen Misschien' van Tom Jansen maakte hij het decor alsook voor 'Nine Finger' van Platel, Ikeda en Verdonck. Met regisseur Josse De Pauw werkte hij de laatste jaren nauw samen als scenograaf, met name voor 'SS'(2002), 'Die siel van die mier' (2004), 'Kreutzeronates' (2004), 'Ruhe' (2007), 'De versie Claus' (2008), 'Escorial' (2013)

Greta Goiris studeerde mode- en theaterkostuumontwerp aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen en scenografie aan het Institute del Teatre te Barcelona.

Ze werkte samen met regisseurs zoals Jacques Delcuvellerie, Johan Simons, Josse De Pauw, Ivo van Hove en William Kentridge. Over heel de wereld drukte ze met haar kostuums een stempel op heel wat theatervoorstellingen, o.a. in Tel Aviv, Johannesburg, Milaan, Rome en New York.

In samenwerking met Johan Simons, regisseur bij ZT Hollandia, NTGent en Münchner Kammerspiele ontwierp ze de kostuums voor o.a. *Leeane Trilogie*(2001), *De Bacchanten*(2002), *Sentimenti*(2003), *Het Leven een Droom*(2006), *Oresteia*(2006), *Vergessene Strasse*(2008), *Die Perser*(2011) en *Macbeth*(2012) en de opera's *Herzog Blaubarts Burg*(2008) op de Salzburger Festspiele en *Fidelio*(2008) in de Opera de la Bastille (Parijs). In München ontwierp ze voor Ivo van Hove de kostuums voor *Ludwig II*. Met William Kentridge ontwierp ze de kostuums voor *De Toverfluit* (Brussel 2005), *The Nose* (Metropolitan Opera New York 2010) en afgelopen zomer *Refusal of time/Refuse the hour* op de Documenta in Kassel, Festival d'Avignon en Holland Festival. In samenwerking met Josse De Pauw ontwierp ze eerder *De Gehangenen* (2011) en *Boot en Berg*(2013).

Dirk Roofthooft (°1959) werkt, na het behalen van zijn theateropleiding (1981) met toneelregisseurs, choreografen en musici zoals Jan Fabre, Jan Lauwers/Needcompany, Luk Perceval, Ivo van Hove, Theu Boermans, Jan Ritsema, Josse De Pauw, Peter Vermeersch, Wim Vandekeybus, Ron Vawter (The

Wooster Group), Zita Swoon, de jazzlegende Henry Threadgill (opening Salzburger Festspiele '98) en de operaregisseur Peter Sellars. Hij trad op over heel de wereld in het Nederlands, in het Frans, Spaans, Duits en Engels.

Als TV-acteur is Dirk Roofthoofte vooral bekend als Pietje de Leugenaar uit *Terug naar Oosterdonk* (1997), een televisieserie van Frank Van Passel. In 2012 speelde hij de hoofdrol in de televisieserie *Clan* (VTM).

Dirk Roofthoofte won over de jaren heen verschillende film- en toneelprijzen, zowel in binnen- als buitenland. In 1996 ontving Dirk Roofthoofte de Thaliaprijs, voor de Vlaamse theaterpersoonlijkheid van het jaar. In 2007 won hij de Louis d'Or voor zijn hoofdrol in het stuk *Mefisto Forever* van Guy Cassiers en Tom Lanoye bij Het Toneelhuis. Hij kreeg de Joseph Plateau prijs voor beste Belgische filmacteur in 1998 (*Hombres complicados*) en 2001 (*Pleure pas Germaine*). In 2010 verzorgde hij stem (en beeld) bij de gedichten op het Brugse poëziefestival "Poëzie in dubbeltijd" dat opgezet werd door Gwij Mandelinck.

Nordine Benchorf (°1963) is al 25 jaar professioneel danser. De Fransman kreeg zijn dansopleiding aan de *Studio de danse contemporaine* van Marie Do Haas en het *Centre national de danse contemporaine d'Angers*. Hij danste in producties van gereputeerde dansgezelschappen als Rosas, Needcompany en Ultima Vez en werkte daarnaast ook mee aan videoprojecten van onder meer Peter Greenaway, Anne Teresa De Keersmaeker en Wim Vandekeybus. Benchorf heeft bovendien een ruime ervaring als docent moderne dans binnen onder meer Ultima Vez, Rosas, Needcompany en aan het Institut del Teatre in Barcelona, het Centre de Développement Chorégraphique in Toulouse en de Hogeschool voor Dans in Antwerpen.

Louis van der Waal (°1979) studeerde in 2003 af aan Herman Teirlinck Instituut, optie kleinkunst. Sindsdien werkt hij voor theaterproducties in België en Nederland. Zo is hij o.a. te zien bij Het Paleis (Aleksej), Het Toneelhuis, Zuidpool (Phaedra). In Nederland werkt hij veel samen met regisseurs Sarah Moeremans en Joachim Robbrecht, o.a. *Crashtest Ibsen* van het NNT. Samen met Kyoko Scholiers en Maarten Westra Hoekzema richtte hij het gezelschap unum op, dat o.a. op de Zomer van Antwerpen te zien was met *Tussen Hond en Wolf* (2009) en *The House that Built us* (2012). Daarnaast speelt hij in televisieseries (De Parelvisser, Code37, Een Huis voor Vincent) en films van Tim Mielants en Daniel Lambo.

Marnix De Cat (°1967) studeerde aan het Lemmensinstituut te Leuven. Hij behaalde prijzen orgel (bij Reitze Smits), harmonie, contrapunt, en zang, slagwerk en fuga. Als altus zingt hij sinds 1996 mee in de Capilla Flamenca, een vocaal instrumentaal ensemble dat zich voornamelijk richt op de Vlaamse Polyfonie van 14de en 15de eeuw. Verder maakt hij ook deel uit van het internationaal vocaal ensemble Gesualdo Consort Amsterdam, dat onder leiding van Harry Van der Kamp zich in vocale muziek van de 16de en 18de eeuw specialiseert.

Marnix werkte verder regelmatig samen met het Collegium Vocale Gent (o.l.v. Philippe Herreweghe, Huelgas Ensemble (o.l.v. Paul Van Nevel), Currende (o.l.v. Erik Van Nevel) Weser Renaissance Bremen (o.l.v. Manfred Cordes), Ricercarconsort (o.l.v. Philippe Pierlot), Il Fondamento (o.l.v. Paul Dombrecht) en het BLINDMAN-saxofoonkwartet. Naast ensemblezanger profileert hij zich ook als solist. Hij zong ondermeer met dirigenten zoals Gustav Leonhardt, Philippe Herreweghe, Jos Van Immerseel, René Jacobs, Jos van Veldhoven...

In 2010 richtte De Cat het Pluto-ensemble op, een vocaal ensemble dat middeleeuwse tot hedendaagse muziek brengt. Samen met allround jazzsaxofonist Hugo Boogaerts vormde hij het duo OrgaX, een samenspel van pijporgel en sax. Hun cross-over aan muziekstijlen en het gebruik van improvisatie maakte van hen een uniek koppel in de muziekwereld.

Als leerkracht doceerde hij aan het Lemmensinstituut Leuven en de Stedelijke Muziekschool A. Meulemans te Aarschot. Drie jaar lang was hij verbonden aan het Aquariusproject, een sociaalartistiek project waarbij bewust en creatief musiceren centraal stond.

Naast vele optredens is Marnix De Cat te horen op een 80-tal cd-opnamen.

Buiten zijn zangcarrière componeert hij nog muziek en treedt hij op als gastdirigent. De Cat is regelmatig te gast bij talloze vocale workshops met als thema's renaissance, barok en intonatieproblematiek. Verder werkt hij nog mee aan muziekprojecten voor kinderen en/of jongeren.

Het **Collegium Vocale Gent** werd in 1970 opgericht op initiatief van Philippe Herreweghe. Als één van de eerste ensembles paste het de nieuwe inzichten inzake de uitvoering van barokmuziek toe op vocale muziek. Deze tekstgerichte en retorische aanpak zorgde voor een transparant klankidoom waardoor het ensemble in nauwelijks enkele jaren tijd wereldfaam verwierf.

Intussen is Collegium Vocale Gent uitgegroeid tot een flexibel ensemble met een ruim repertoire uit verschillende stijlperiodes. De grootste troef hierbij bestaat erin dat voor elk project een geoptimaliseerde bezetting bijeen gebracht wordt. Muziek uit de renaissance wordt uitgevoerd door een ensemble van zes tot twaalf zangers. De Duitse barokmuziek, en meer specifiek de vocale werken van J.S. Bach, blijven een kroondomein. Vandaag brengt het Collegium Vocale Gent deze muziek bij voorkeur met een ensemble, waarin de zangers zowel de koor- als solopartijen voor hun rekening nemen. Meer en meer legt Collegium Vocale Gent zich in symfonische koorbezetting ook toe op het klassieke, romantische en hedendaagse oratoriumrepertoire.

Collegium Vocale Gent bouwde onder leiding van Philippe Herreweghe een omvangrijke discografie op met meer dan 80 opnamen. In 2010 startte een nieuw opnameproject waarbij Philippe Herreweghe zijn eigen label ϕ (PHI) oprichtte.

www.collegiumvocale.com

Kopspel vzw is een constructieatelier uit Borgerhout dat werkt met laaggeschoolde jongeren uit het Deeltijds Onderwijs. Kopspel voert decors uit, werkt voor tentoonstellingontwerpers en bouwt aan infrastructuur van theaters. Kopspel heeft voor Transparant meegewerkt aan de uitvoering van verschillende decors (o.a. 'Over de bergen'). Tevens is Kopspel de spil van de sociale economie projecten die 'Matterhorn' uitbouwen tot een werkplek voor Transparant, Laika en De Roovers.

Muziektheater Transparant vertrekt als productiehuis vanuit een artistieke en maatschappelijke actualiteit, waarin ze in een intensieve dialoog treedt met kunstenaars uit verschillende disciplines. Als doelstelling wil het gezelschap op internationaal niveau muziektheater in al zijn diversiteit creëren, vernieuwen en presenteren.

Het vocale neemt in elk nieuw project een centrale plaats in. Bovendien wordt ernaar gestreefd oude en nieuwe muziek op een originele en eigenwijze manier met elkaar te verbinden. Muziektheater

Transparant heeft een hart voor hedendaagse muzikanten en hun verdere ontwikkeling en ondersteunt ze dan ook vanaf het prille begin en tijdens een langer parcours.

Vanuit een internationaal perspectief vormen reisvoorstellingen en samenwerking met internationale structuren een belangrijk deel van de werking. Zo was het gezelschap eerder te gast bij de Salzburger Festspiele, het KunstenfestivaldesArts, diverse Cultuursteden van Europa, Edinburgh International Festival, Holland Festival. Muziektheater Transparant is een veelgevraagde partner bij belangrijke organisatoren zoals Flagey (Brussel), Concertgebouw Brugge, deSingel (Antwerpen), De Vlaamse Opera (Antwerpen en Gent), OPERA XXI (tweejaarlijks festival voor hedendaags muziektheater), De Munt Brussel, Muziekcentrum De Bijloke Gent, Parktheater Eindhoven, Grand Théâtre Luxembourg en Bergen National Opera. De verscheidenheid aan voorstellingen, artiesten en productiemethodes geeft Muziektheater Transparant een uniek, nationaal en internationaal karakter.

www.transparant.be

Macht is blijkbaar een thema dat me aangaat

Voor Escorial, een wereldcreatie van Muziektheater Transparant, bundelt auteur/regisseur/acteur Josse De Pauw opnieuw de krachten met Collegium Vocale Gent, waarmee hij eerder het bejubelde Ruhe maakte. Dit keer bewerkt hij Escorial, de eenakter van Michel de Ghelderode, waarvoor componist George van Dam nieuwe muziek componeerde die in dialoog gaat met liederen van Orlandus Lassus. — Wilfried Eetezonne

Het werk van Michel de Ghelderode vormde eerder al de basis voor de opera *Le Grand Macabre* van Ligeti. Ook in Escorial gaat het er macaber en verontrustend aan toe. In het paleis waart de dood rond. De koning heeft zijn koningin vergiftigd. Zijn nar, die haar minnaar was, gaat kapot van verdriet. De honden janken, de klokken luiden, en dan stelt de nar voor een rollenspel op te voeren. De nar wordt koning, de koning nar. Voor Josse De Pauw, die de rol van de koning speelt tegenover Dirk Roofthoofd die de nar voor zijn rekening neemt, gaat met deze productie een langgekoesterde droom in vervulling. Al in zijn studententijd wou hij met deze tekst werken.

De Pauw: 'In het conservatorium bracht ik er al fragmenten uit en de tekst is me sindsdien blijven bezighouden. Ik heb gezocht naar een manier om hem te ensceneren, maar het is een eenakter van ongeveer veertig minuten en daar maak je geen avond mee vol. Tot ik voor Ruhe samenwerkte met Collegium Vocale. De zang bood mogelijkheden, daar lag mijn kans.'

Ook voor Ruhe werkte je al samen met Dirk Roofthoofd.

'Dirk en ik hebben al enige keren samen op de planken gestaan, maar nog nooit kregen we de kans samen voluit te gaan. Nu als De koning en De nar staan we voor het eerst echt tegenover elkaar. Daar kijk ik naar uit.'

De Ghelderode die zijn stukken vaak in een mythisch Vlaanderen liet afspelen kiest niet toevallig het Escorial, het paleis van de Spaanse koningen, als setting.

'Het Escorial straalt die enorme macht uit. Ik vermoed dat de Ghelderode De koning in een overweldigende machtspositie wilde plaatsen, die hem het gevoel geeft dat hij alles kan en mag. De setting is heel groots, terwijl het spel eigenlijk heel intiem is, want het gaat om verdriet, jaloezie, de dood... en over onverschilligheid. Het Escorial is een paleis, maar was tegelijk ook een soort klooster én een lusthof. Dat moet de Ghelderode geboeid hebben.

Ik zie het stuk vooral als een sfeer, ik zit met een sfeer in mijn hoofd, die ik op de planken wil brengen. De muziek van Orlandus Lassus speelt daarin een rol. We gebruiken een aantal van de sacrae lectiones van Job.'

De Gehangenen, dat je met Lod creëerde voor de vorige editie van OPERA XXI, wordt hernomen. Ook daarin gaat het om macht en machtsmisbruik.

'Het is niet zo dat ik een masterplan heb of daar bij voorbaat veel over nadenk, maar als ik kijk naar wat ik tot nog toe in scène heb gezet, dan valt inderdaad op dat het een thema is dat steeds terugkeert. Blijkbaar gaat het me aan. Maar het is geen uitgezette lijn, de dingen verlopen bij mij chaotischer dan dat.'

© Vlaamse Opera NU!

Een koor dat blaft én reflecteert

De muziek bij Escorial

Van zestiende-eeuwse werken van Orlandus Lassus nieuwe composities van George Alexander van Dam: Escorial wordt gelardeerd met muziek die de sfeer van grimmig verval nog meer in de verf moeten zetten. Maar hoe doe je dat dan? We vragen het aan Jens Van Durme (Collegium Vocale Gent), George Alexander van Dam (componist) en Marnix De Cat (repetitor).

Jens Van Durme, artistiek coördinator van het Collegium Vocale Gent: 'Initieel zocht ik polyfone muziek die een direct verband had met het Spanje uit de tijd van Filips II. Toen Josse De Pauw me duidelijk maakte welke richting hij heen wilde met zijn stuk, heb ik Orlandus Lassus (1532-1594) voorgesteld. Het is een universeel componist. Ik heb de Lectiones Sacrae Novem ex Libris Hiob voorgesteld omwille van hun beschouwende, reflecterende karakter. Het gaat om vierstemmige muziek, die in een scenische setting voldoende helderheid kan behouden. Daarnaast brengen we ook nog enkele wereldlijke werken van Lassus.'

George Alexander van Dam zorgt dan weer voor hedendaagse composities:

'Honden en klokken zijn heel aanwezig in Escorial. De Latijnse namen van de hondensoorten (nachthonden, windhonden, angsthonden) worden vaak als ritmische bouwstenen door het koor gezongen. We hebben geopteerd om geen voorafopgenomen materiaal te gebruiken. De klokkengeluiden worden voortgebracht door elektronische real-time transformatie, gemodeleerd op de grote klok in de Kreuzkirche te Dresden. Mijn werken hebben een polyfone textuur, maar je mag ze zeker niet zien als neorenaissance. Daarbij heb ik wel rekening gehouden met de prachtige toongeving – heldere timbre zonder vibrato – van Collegium Vocale Gent.

Marnix De Cat (zanger, dirigent, componist) studeerde de werken met het Collegium Vocale in: 'De combinatie van hedendaagse muziek met polyfonie geeft een bijzonder effect. Van Dam heeft stukjes tekst uit het werk van De Pauw naar het Latijn doen vertalen, en daardoor is het Latijn het bindmiddel tussen beide muziekstijlen geworden. Zijn stukken zijn soms als intro of als outro bij Lassus geconcipieerd, maar evenzeer hebben ze een reflecterend karakter. Hoedanook bewegen Lassus en Van Dam zich in twee totaal verschillende toontalen. Dat zorgt dus sowieso voor grote contrasten.'

Moet de muziek de sfeer van het stuk juist versterken of eerder voor contrast zorgen?

Jens Van Durme: 'Lassus' wereldlijke stukken – zoals Sauter Danser – maken de sfeer onwezenlijker. Ze intensifiëren het macabere van de dansende beul. De Lectiones zijn dan weer vooral stabiliserend en beschouwend. Het deed me trouwens plezier om te zien hoezeer Josse De Pauw aangenaam verrast werd door de poëtische schoonheid van de Latijnse teksten van Lassus' werk.'

George Alexander van Dam: 'De rol van het koor is hier veelal die van 'de mensen'- wel in lagen opgebouwd, enerzijds als abstracte bron van geluiden of muziek en anderzijds - zoals in opera – in hun eigen rol.

Wisselen tussen polyfonie en hedendaags én nog eens zelf op de scène staan: hoe groot is het engagement van de zangers?

Marnix De Cat: 'Ik moet zeggen dat we allemaal toch wat geschrokken zijn toen we de werken van Van Dam te zien kregen: ze zijn moeilijker dan we eerst gedacht hadden. Terwijl Lassus vierstemmig is, durft Van Dam zelfs tot twaalfstemmig te gaan. Het engagement van de zangers zal dus zeer hoog zijn. En de switch tussen Lassus en Van Dam is voor hen echt geen sinecure. Ze moeten op hun tippen staan voor deze muziek, maar het is daardoor ook des te leuker om doen.'

© Aart De Zitter

SPEELLIJST

02 09 2013	20:30	Grote Kerk Veere (Zeeland Nazomerfestival)
03 09 2013	20:30	Grote Kerk Veere (Zeeland Nazomerfestival)
04 09 2013	20:30	Grote Kerk Veere (Zeeland Nazomerfestival)
05 09 2013	20:30	Grote Kerk Veere (Zeeland Nazomerfestival)
06 09 2013	20:30	Grote Kerk Veere (Zeeland Nazomerfestival)
10 09 2013	20:30	KVS, Brussel (KlaraFestival)
12 09 2013	20:00	KVS, Brussel (KlaraFestival)
14 09 2013	20:15	CC De Warande, Turnhout
18 02 2014	20:00	Opéra de Lille, Lille Cedex
19 02 2014	20:00	Opéra de Lille, Lille Cedex
20 02 2014	20:00	Dr. Anton Philipszaal/Lucent Danstheater, Den Haag
26 02 2014	20:30	Chassé Theater, Breda
01 03 2014	20:00	deSingel, Antwerpen
02 03 2014	15:00	deSingel, Antwerpen
04 03 2014	20:00	Les Théâtres de la Ville, Luxembourg
07 03 2014	20:15	Rotterdamse Schouwburg, Rotterdam

Perscontacten

Séverine Windels

[t] + 32 (0)3 225 17 02

[m] +32 (0)477 84 84 27

[e] severine@transparant.be